

Електронна торгівля в Україні. Історичний експурс

Електронна торгівля виникла у США у 1960 р., коли American Airlines та IBM спільно створили систему автоматизації бронювання посадкових місць.

Про бурхливий старт електронної торгівлі в Україні можна стверджувати з 2005 р., коли було зареєстровано 500 Інтернет-магазинів. 2006 р. їх було вже 1,5 тис., а у 2008 р. – понад три тисячі. Треба зазначити, що реально працюють не більше 1000 магазинів. Основну частину з них складають інтернет-каталоги (70 %).

За останні роки Інтернет-комерція показала значне зростання і почала помітно тіснити сектор традиційного роздробу. Однак змінилися не тільки кількісні показники, але і якісні. Багато Інтернет-магазинів почали працювати без вихідних і доставляти товари у вечірній і нічний час. З'явилася можливість здійснювати купівлі на виплат, що раніше було доступно тільки в класичному роздробі. Відзначимо також, що тепер магазини здатні доставляти продукти практично в будь-який регіон країни.

Крім того, в останні роки з'явилися по-справжньому брендові й комерційно успішні проекти, які доводять привабливість і перспективність даного виду бізнесу. Та й багато всеукраїнських роздрібних мереж, також почали продавати товари через онлайн. Хоча для останніх, звичайно ж, цей вид бізнесу не є основним.

Споживча електроніки, комп'ютерна техніка, мобільне обладнання, а також побутова техніка залишаються лідерами торгових груп, що продаються через мережу. За ними йдуть Інтернет-магазини, що торгують книгами й Cd-Dvd-Продукцією. Замикають трійку самих популярних серед населення категорій Інтернет-магазини, які займаються наданням передплачених послуг – реалізують карти поповнення рахунку, здійснюють оплату послуг Інтернету, супутникового, кабельного телебачення.

За даними Асоціації учасників електронного бізнесу, обсяг Інтернет-торгівлі в 2011 р. склав 2 млрд. євро або близько 21 млрд. грн. Правда, за іншим даними, які є в аналітичній агенції Gfk TEMAX Ukraine, загальний обіг у роздробі по напрямках комп'ютерної й телекомунікаційної техніки, а також споживчої й побутової техніки торік склав лише 41,2 млрд грн. Обіг онлайн-магазинів навряд чи перевищує 10–15% від цієї суми. Експерти з Google оцінюють цей ринок набагато скромніше: усього в 400-500 млн. доларів.

Для порівняння, річний обіг онлайн-торгівлі в Німеччині в 2010 р. перевищив 36 млрд. доларів. А у порівнянні з Росією, український ринок Інтернет магазинів менше в 5–10 разів.

Тому в Україні варто очікувати подальшого розвитку Інтернет-торгівлі, а також стабільного збільшення кількості магазинів та онлайн-покупців. З іншого боку, цей тренд може змінитися на протилежний, якщо Парламент прийме законопроект «Про торгівлю», ініціатором якого є Кабінет міністрів. Зокрема, автори документа ставлять за обов'язок кожному Інтернет-магазину мати офіційний офіс, куди б могли звертатися покупці і перевіряючі органи. Через це третина Інтернет-магазинів може закритися, а ті що залишаться, значно підвищать ціни.